

GDPR

25 Mai 2018

Dyma'r dyddiad y daeth Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (GDPR) 2016 a Deddf Diogelu Data 2018 (DPA) i rym. Os ydych yn trafod data personol yn eich rôl fel swyddog neu weithiwr yn yr ysgol, mae'n hanfodol eich bod yn ymwybodol o'r gofynion.

Er bod y GDPR a'r DPA yn ehangu'r gofynion, yn enwedig o ran dangos atebolrwydd a thryloywder, mae llawer o'r egwyddorion allweddol yr un peth â'r rheiny yn Neddf Diogelu Data 1998.

Trwy'r arweiniad hwn, byddwch yn gweld yr eicon hwn (inset).

Bydd yn tynnu sylw at unrhyw awgrymiadau defnyddiol y mae angen eu cymryd o ddifri a champau gweithredu y mae angen eu rhoi ar waith.

MYNEGAI

Agwedd Allweddol 1	Diffiniadau defnyddiol
Agwedd Allweddol 2	Chwe Egwyddor y GDPR
Agwedd Allweddol 3	Hawliau Gwrthrych y Data
Agwedd Allweddol 4	Hysbysiadau Preifatrwydd
Agwedd Allweddol 5	Rhoi Caniatâd
Agwedd Allweddol 6	Cofrestr Asedau Gwybodaeth (CAG)
Agwedd Allweddol 7	Asesiadau Effaith Diogelu Data
Agwedd Allweddol 8	Toriadau Data
Agwedd Allweddol 9	Rôl Swyddog Diogelu Data (SDD)

Agwedd Allweddol 1 – Diffiniadau Defnyddiol

Dyma rai geiriau allweddol (gyda diffiniadau) a fydd yn cael eu defnyddio trwy'r arweiniad ymarferol hwn:

Gwrthrychau'r Data

"Gwrthrych y data" o dan y GDPR yw person naturiol adnabyddedig neu adnabyddadwy (h.y. unigolyn byw nid corff neu gwmni corfforaethol).

Data Personol

Mae hyn yn ymwneud â set o wybodaeth sy'n gallu adnabod gwrthrych neu wrthrychau'r data. Yn ogystal â manylion personol amlwg fel enw a chyfeiriad, o dan y GDPR mae hyn yn cynnwys pethau fel data genetig a biometrig.

Categoriâu Arbennig o Ddata Personol a Data Personol Troseddol

Mae "categoriâu arbennig" o ddata personol yn ymwneud â data sy'n datgelu tarddiad hiliol neu ethnig unigolyn, ei farn wleidyddol, ei gredoau crefyddol neu athronyddol, ei weithgareddau ag undeb llafur, ei iechyd corfforol neu feddyliol neu ei fywyd/dueddfryd rhywiol.

Mae "data personol troseddol" yn ymwneud â data am droseddau honedig, collfarnau troseddol a dedfrydau.

Rheolwr Data

Dyma'r corff sy'n penderfynu ar y dibenion y prosesir data personol/categori arbennig/troseddol ar eu cyfer, a'r modd y cânt eu prosesu. Yr ysgol gyfan yw'r "rheolwr data" at ddibenion y GDPR a'r DPA.

Agwedd Allweddol 2 – Chwe Egwyddor y GDPR

Fel rheolwr data, mae'n rhaid i ni fod yn atebol a chadw cofnodion sy'n dangos tystiolaeth ein bod yn cydymffurfio ag egwyddorion canlynol y GDPR. Byddai cadw cofnodion o'r fath yn cynnwys cofnodi unrhyw system newydd ar ein Cofrestr Asedau Gwybodaeth.

1. Cyfreithlondeb, Tegwch a Thryloywder

Gellir prosesu data personol os oes rheswm cyfreithlon dros wneud hynny'n unig. Mae'n rhaid iddo fod yn deg i wrthrych y data ac mae'n rhaid i chi fod yn gwbl dryloyw gyda gwrthrych y data ynghylch pam rydych yn casglu ei ddata a sut y bydd yn cael ei ddefnyddio a'i rannu.

2. Cyfyngu ar Ddibenion

Dylid casglu data at ddibenion penodol, clir a chyfreithlon yn unig ac ni ddylid ei brosesu ymhellach mewn ffordd sy'n anghyson â'r dibenion hynny. Serch hynny, caniateir gwaith prosesu pellach at ddibenion archifo er budd y cyhoedd, neu at ddibenion gwaith ymchwil gwyddonol neu hanesyddol, neu ddibenion ystadegol mewn rhai amgylchiadau.

3. Lleihau Data

Mae'n rhaid i ddata personol fod yn ddigonol, yn berthnasol ac yn gyfyngedig i'r hyn sy'n angenrheidiol o ran y dibenion y caiff ei brosesu ar eu cyfer.

4. Cywirdeb

Mae'n rhaid i ddata personol fod yn gywir ac yn gyfredol, lle bo angen. Lle mae data personol yn anghywir, dylid cymryd pob cam rhesymol i'w ddileu (lle bo'n briodol) neu ei gywiro'n ddi-oed.

5. Cyfyngu ar Storio

Rhaid cadw data personol mewn ffurf sy'n caniatáu adnabod gwrthrychau'r data gyhyd ag y mae ei angen yn unig. Gellir cadw data personol o'r fath am gyfnodau hwy at ddibenion archifo er budd y cyhoedd, neu at ddibenion gwaith ymchwil gwyddonol neu hanesyddol, neu ddibenion ystadegol mewn rhai amgylchiadau ac yn amodol ar weithredu'r mesurau technegol a sefydliadol priodol.

6. Gonestrwydd a Chyfrinachedd

Rhaid prosesu data personol mewn ffordd sy'n briodol ddiogel: gan gynnwys ei ddiogelu rhag prosesu anawdurdodedig neu anghyfreithlon a rhag ei golli, ei ddinistrio neu ei ddifrodi ar ddamwain, trwy ddefnyddio mesurau technegol neu sefydliadol priodol.

Agwedd Allweddol 3 – Hawliau Gwrthrych y Data

Un o ffactorau allweddol y GDPR yw bod gan wrthrychau'r data hawliau a dulliau diogelu penodol o ran eu data personol. Bydd hyn yn cynnwys:

Casglu eu Data

Pan fyddwn yn casglu data oddi wrth ein dinasyddion, mae'n rhaid i ni eu **hysbysu** o'r rhesymau pam rydym yn ei gasglu a'u hawliau. Mae dyletswydd arnom hefyd i sicrhau bod y data a gesglir yn **gyfyngedig** i'r hyn sy'n angenrheidiol o ran ei ddiben ac nid ydym yn ei ddefnyddio at ddiben **gwahanol** heb geisio cyngor cyfreithiol ymlaen llaw.

Dyma bum amod sail gyfreithiol y GDPR rydym yn dibynnu arnynt i brosesu data personol yn gyfreithlon:

- 1. Rhwymedigaeth Gyfreithiol:** mae'r prosesu'n angenrheidiol er mwyn cydymffurfio â rhwymedigaeth gyfreithiol. Os yw eich gwasanaeth yn statudol, dyma'r sail i chi;
- 2. Tasg Gyhoeddus:** mae'r prosesu'n angenrheidiol i berfformio tasg er budd y cyhoedd neu i arfer awdurdod swyddogol. Dyma lle cewch eich grymuso gan y gyfraith ond nid oes rhaid i chi ddarparu gwasanaeth (e.e. parciau);
- 3. Contract:** mae'r prosesu'n angenrheidiol fel rhan o gontract penodol neu ymhlyg;
- 4. Caniatâd:** mae'r unigolyn wedi rhoi caniatâd clir i chi brosesu ei ddata personol at ddiben penodol. Dyma un o'ch opsiynau lleiaf ffafriol oherwydd gall unigolyn dynnu ei ganiatâd yn ôl ar unrhyw adeg.
- 5. Budd Cyfreithlon:** naill ai'r ysgol neu drydydd parti, nad yw buddion personol yr unigolyn yn drech nag ef.

Felly, os ydych yn casglu data personol drwy ffurflen gais neu arolwg, mae'n rhaid i chi nodi ar y ffurflen: pam rydym yn casglu'r data hwn a'r hyn y byddwn yn ei wneud ag ef (Hysbysiad Preifatrwydd).

Os nad oes angen i chi ganfod dyddiad geni'r unigolyn, er enghraifft, wrth gasglu data ar ffurflen, **ni ddylech ofyn amdano!**

Os ydych yn defnyddio'r data at ddiben gwahanol (i'ch diben gwreiddiol) yna ni fyddwch yn cydymffurfio â'r GDPR, oni bai fod y diben arall yn gydnaws â'r diben gwreiddiol.

Gwrthwynebu i'r defnydd o'u data

Mae'r GDPR yn cynnwys yr "hawl i wrthwynebu": sy'n golygu y gall gwrthrych y data wrthwynebu i brosesu ei ddata personol. Os yw'r gwrthwynebiad i farchnata uniongyrchol, nid oes rhaid i wrthrych y data roi unrhyw resymau ac mae'n rhaid i staff gydymffurfio â'r cais.

Pan fydd gwrthrych y data'n gwrthwynebu mathau eraill o brosesu (h.y. nid marchnata uniongyrchol) bydd eithriadau'n berthnasol. Bydd rhaid i chi drafod hyn â'ch rheolwr a chael cyngor ganddo cyn parhau.

I ddangos eich bod yn cydymffurfio ag egwyddor gyntaf prosesu data personol y GDPR - ei fod yn cael ei brosesu'n gyfreithlon, yn deg ac mewn modd tryloyw - mae'n rhaid i chi gynnal cofnod o unrhyw gais a wneir dan yr hawl i wrthwynebu i brosesu a hysbysu eich rheolwr o'ch gweithredoedd.

Dylech adolygu prosesau presennol i sicrhau pan fyddwch yn e-bostio dinasyddion at ddibenion marchnata eich bod yn cynnwys opsiwn 'datdanysgrifio' i'w galluogi i wrthwynebu'r defnydd o'u gwybodaeth.

Mynediad at eu Data

Mae ein dinasyddion yn gallu cael mynediad at eu data drwy "Gais Gwrthrych am Wybodaeth". Mae'n rhaid ymdrin â'r ceisiadau hyn yn ddi-oed ac o fewn mis i'w derbyn.

Mae'n rhaid i ni ddarparu'r wybodaeth hon am ddim o 25 Mai 2018 ac mae'n hanfodol bod ceisiadau'n cael eu hystyried o ddifrif a'u trin yn effeithlon.

Mae'r GDPR yn egluro mai'r rheswm dros alluogi unigolion i gael mynediad at eu data personol yw fel eu bod yn ymwybodol o gyfreithlondeb y prosesu a'u bod yn gallu ei wirio.

Gallwn ymestyn y cyfnod cydymffurfio ddeufis arall pan fydd ceisiadau'n gymhleth neu'n niferus. Os mai dyma'r achos, mae'n rhaid i chi hysbysu'r unigolyn o fewn mis i dderbyn y cais ac esbonio pam mae angen yr estyniad.

Ar bob adeg, mae'n rhaid i ni sicrhau bod y data rydym wedi'i gasglu oddi wrth ein dinasyddion, nawr neu yn y gorffennol, yn gywir ac yn gyfredol. Mae'n rhaid i staff gymryd camau rhesymol i sicrhau pan fo data yn anghywir, y caiff ei **gywiro** yn ddi-oed.

Dychmygwch petai eich data personol yn cael ei anfon i'r cyfeiriad anghywir gan eich banc am fod y rhif tŷ anghywir ar ei system TGCh. Sut byddech chi'n teimlo petai'ch cymydog wedi agor y llythyr a darllen manylion personol penodol amdanoch chi?

Mae pawb yn brysur, ond weithiau mae staff yn poeni mwy am gwblhau eu tasgau yn hytrach na sicrhau bod data ein dinasyddion yn ddiogel. Mae'n rhaid i hyn newid o dan y GDPR neu byddwch yn rhoi'r ysgol mewn perygl o dderbyn dirwyon a difetha ei enw da.

Mae hawl gan ddinasyddion i gysylltu â'r Comisiynydd Gwybodaeth i adrodd am achosion lle rydym wedi methu cadw eu data'n gywir neu pan fydd diogelwch eu data wedi cael ei dorri. Gallai hyn arwain at dalu iawndal i ddinasydd yn ogystal â dirwy gan y Comisiynydd Gwybodaeth.

Storio Data

Mae gan ddinasyddion yr hawl i sicrhau na chaiff eu data ei gadw gennym am fwy o amser na'r hyn sydd ei angen.

Mae'n rhaid i staff sicrhau **nad ydym yn cadw data** am fwy o amser na'r hyn sy'n ofynnol. Cofiwch fod yr holl ddata rydym yn ei gadw yn agored i geisiadau gwrthrych am wybodaeth a cheisiadau rhyddid gwybodaeth.

Os yw eich rôl yn ymwneud â phrosesu data, rydych yn atebol am ddiogelu'r data hwn rhag prosesu anawdurdodedig neu anghyfreithlon a rhag ei golli, ei ddwyn, ei ddinistrio nei ei ddifrodi ar ddamwain.

Mae staff yn gyfrifol am sicrhau bod pob dyfais TGCh wedi'i hamgryptio rhag ofn i'r ddyfais sy'n storio'r data fynd ar goll neu gael ei dwyn.

Rhannu Data

Wrth rannu data, mae'n rhaid i chi sicrhau bod Cytundeb Rhannu Data neu Gytundeb Prosesu Data ar waith a dylid cysylltu â'r Is-adran Gyfreithiol wrth ymgymryd â hyn.

Dileu Data

Dan rai amodau, gall dinasyddion bellach wneud cais i'w data personol gael ei ddileu. Dyma'r amodau, y mae'n rhaid bodloni un ohonynt:

- nid yw'r data personol yn angenrheidiol mwyach mewn perthynas â'r dibenion y cafodd ei gasglu neu, fel arall, ei brosesu ar eu cyfer;
- lle mai caniatâd yw'r sail gyfreithiol ar gyfer prosesu, mae gwrthrych y data yn tynnu ei ganiatâd i ni ei ddefnyddio yn ôl; neu
- mae'r data personol wedi mynd heibio'r cyfnod cadw a ddiffiniwyd yn yr atodlen cadw cofnodion corfforaethol.

Os yw unrhyw elfen o ddata personol ein dinasyddion wedi cael ei gwneud yn gyhoeddus drwy drydydd parti yna mae'n rhaid i ni gymryd camau rhesymol i hysbysu'r proseswyr data sy'n prosesu'r data personol ar ein rhan fod gwrthrych y data wedi gofyn i'w ddata gael ei ddileu.

Mae'r hawl i unigolyn gael ei anghofio yn berthnasol pan fodlonir yr amodau uchod yn unig ac mae eithriadau pellach lle gallwn wrthod cydymffurfio â chais:

- Os yw'n gwrthdaro â'r "hawl i ryddid mynegiant".
- Angen hollbwysig i gydymffurfio'n gyfreithiol.
- Rhesymau er budd y cyhoedd ym maes iechyd cyhoeddus.
- Ymchwil wyddonol, hanesyddol neu ddibenion archifo er budd y cyhoedd.
- Os yw'r data'n ofynnol ar gyfer cefnogi hawliau cyfreithiol.

Agwedd Allweddol 4 – Hysbysiad Preifatrwydd

Mae bod yn dryloyw a darparu gwybodaeth hygyrch i'n dinasyddion am sut byddwch yn defnyddio eu data yn elfen allweddol o'r GDPR. Mae'n rhaid i ni ddweud wrth wrthrychau'r data o'r cychwyn cyntaf am yr hyn i'w ddisgwyl pan fyddwn yn casglu eu data personol.

Fel rhan o'n taith i gydymffurfio â'r GDPR, rydym wedi ysgrifennu hysbysiad preifatrwydd corfforaethol trosgynnol dwyieithog newydd sydd ar ein gwefan.

Cynnwys Hysbysiad Preifatrwydd

Wrth gasglu data personol gan y cyhoedd (fel arfer gwneir hyn ar-lein neu ar ffurflen bapur), mae'n rhaid i chi ddarparu gwybodaeth fwy penodol na'r hyn a gynhwysir yn y Datganiad Preifatrwydd corfforaethol trosgynnol.

Mae'n rhaid i chi sicrhau bod Datganiad Preifatrwydd byr ar y ddogfen casglu data sy'n esbonio'ch defnydd o'r data, â phwy rydych yn ei rannu a beth yw'r sail gyfreithiol dros brosesu'r data.

Gellir cael cyngor ar Hysbysiadau Preifatrwydd gan eich Swyddog Diogelu Data.

Fel a grybwyllwyd yn Agwedd Allweddol 3 yr arweiniad hwn, mae pedwar prif reswm cyfreithiol i'r cyngor allu cael gafael ar ddata personol a'i brosesu ac mae'n rhaid i bob ffurflen casglu data egluro'r sail gyfreithiol dros brosesu os ydym am gydymffurfio â'r GDPR.

Agwedd Allweddol 5 – Rhoi Caniatâd

Rydym eisoes wedi crybwyll bod caniatâd yn un o'r rhesymau cyfreithiol dros brosesu ac os gallwn osgoi dibynnu ar ganiatâd yna dylem wneud hynny. Dyma pam:

Mae'n rhaid i ganiatâd gael ei ddangos yn ddiamwys a chynnwys gweithred gadarnhaol glir.

Os ydych yn casglu data personol categori arbennig, mae'r gofyniad hyd yn oed yn uwch. Yn yr achos hwnnw, bydd rhaid i chi gael caniatâd eglur, megis datganiad ysgrifenedig wedi'i lofnodi gan wrthrych y data.

Dylai caniatâd fod ar wahân i amodau a thelerau eraill ac ni ddylai'n gyffredinol fod yn amod ymlaen llaw o gofrestru i wasanaeth.

Mae caniatâd yn ymwneud â chyflwyno datganiad clir i wrthrych y data ynghylch y data personol i'w gasglu; a gweithred eglur yn cytuno â'r datganiad hwn (megis ticio blwch yn dweud 'Cytunaf').

Dylai'r ffurflen ddweud, "Rwy'n cydsynio" (neu debyg) i ganiatâd gael ei ystyried yn ddilys. Mae **distawrwydd neu flychau wedi'u ticio ymlaen llaw** ar we-dudalennau wedi'u gwahardd o dan y GDPR am nad ydynt yn dangos caniatâd clir.

Tynnu Caniatâd yn Ôl

Mae'r GDPR yn rhoi hawl penodol i dynnu caniatâd yn ôl. Lle byddwn yn casglu data sy'n seiliedig yn gyfreithiol ar ganiatâd, mae'n rhaid i ni ddweud wrth bobl am eu hawl i dynnu eu caniatâd yn ôl a chynnig ffyrdd hawdd iddynt wneud hynny ar unrhyw adeg.

Mae angen i ni adolygu ein mecanweithiau caniatâd presennol i wirio eu bod yn bodloni safon y GDPR. Os ydynt, nid oes angen ceisio caniatâd o'r newydd.

Mae'n bwysig bod staff yn cynnal cofnodion priodol er mwyn cael tystiolaeth y rhoddwyd caniatâd.

Agwedd Allweddol 6 - Cofrestr Asedau Gwybodaeth (CAG)

Cynnal Cofrestr

Un o ofynion y GDPR yw cynnal cofnod o'r holl weithgareddau prosesu yr ymgwymerir â hwy yn yr ysgol. Ar gyfer hyn, mae angen i ni nodi:

- pa ddata personol rydym yn ei brosesu;
- beth yw'r sail gyfreithlon ar gyfer prosesu;
- sut rydym yn storio'r data ac yn ei gadw'n ddiogel;
- pwy sydd â mynediad ato;
- â phwy rydym yn rhannu'r data a pha gytundebau rhannu sydd ar waith;
- am faint o amser rydym yn ei gadw.

Cysylltwch â'r Swyddog Diogelu Data er mwyn cael mynediad at y CAG a sut i'w chwblhau.

Darparu Trosolwg

Bydd y cofnod yn darparu trosolwg o'r holl weithgareddau prosesu data yn yr ysgol ac felly bydd yn ein galluogi i ddangos i'r Comisiynydd Gwybodaeth pa ddata personol sy'n cael ei brosesu, gan bwy a pham.

Eich Cyfrifoldeb Chi

Os ydych yn casglu ac yn cadw data personol yn electronig yn eich gwasanaeth yna mae angen i chi nodi'r system ar y cofnod. Mae'n rhaid i chi gadw'r wybodaeth hon yn gyfredol.

SYLWER: Os nad ydych wedi nodi eich system ar y cofnod a chaiff diogelwch data ei dorri, bydd yr SCG yn cyflwyno dirwyon llawer mwy sylweddol.

Agwedd Allweddol 7 – Asesiadau Effaith Diogelu Data

Asesu'r Risg

Mae Asesiadau Effaith Diogelu Data (DPIA) yn ddull y mae angen i ni ei gyflwyno o dan y GDPR newydd ar gyfer **asesu'r risg** sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau rydym yn ymgymryd â hwy i brosesu data personol.

Pan gaiff system newydd ei dylunio neu ei chyflwyno, neu mae system bresennol yn cael ei newid drwy brosiect, mae'n rhaid i staff gynnal DPIA i bennu'r risg i breifatrwydd unigolion sy'n gysylltiedig â'r prosesu.

Bydd DPIA yn:

- Helpu'r prosiect i gael ffocws clir ar ddiogelu data;
- Galluogi mesurau technolegol a sefydliadol priodol i ddiogelu'r wybodaeth i gael eu cynnwys mewn unrhyw weithrediad newydd;
- Herio'r dylunydd i ddatblygu ffordd o weithio a fydd yn hyrwyddo egwyddorion diogelu data;
- Rhoi atebion ymarferol i alluogi gwrthrych data i arfer ei hawliau

Yn yr un modd â'r asesiadau effaith cydraddoldeb y mae'r ysgol yn ymgymryd â hwy eisoes, os nad ydych yn sicr a oes angen asesiad llawn, byddwch yn cynnal ymarfer sgrinio syml a fydd yn llywio'ch penderfyniad.

Ni ddylai diogelu data fod yn swyddogaeth neu'n ystyriaeth eilaidd wrth ddylunio gweithgarwch prosesu newydd. Mae'n hanfodol felly nad yw staff, arweinwyr prosiectau a rheolwyr yn gadael i egwyddorion diogelu data a hawliau dinasyddion o dan y GDPR gael eu hystyried ar gam hwyr yn y broses cynllunio a dylunio.

Yn unol â'r GDPR, gall methu cynnal asesiad effaith pan fo un yn angenrheidiol arwain at weithgarwch gorfodi a dirwy gan y Comisiynydd Gwybodaeth.

Agwedd Allweddol 8 – Toriadau Data

Mae gan yr ysgol broses bresennol ar waith i ganfod toriad data personol, adrodd amdano ac ymchwilio iddo. Mae'r Panel Toriadau Diogelwch Data yn gyfrifol am ymchwilio i'r holl doriadau data yn yr ysgol a rhoi gwybod amdanynt.

Serch hynny, mae'r GDPR yn cyflwyno terfyn amser newydd i roi gwybod am doriadau lle bydd rhaid i ni roi gwybod i'r Comisiynydd Gwybodaeth am doriadau difrifol o fewn 72 awr o ganfod y toriad. Gallai methu adrodd am doriad o fewn y terfyn amser arwain at ddirwy ynghyd â dirwy am y toriad ei hun. Gallai'r ddirwy fod hyd at **£17,000,000**.

Gall y dirwyon hyn fod yn symiau sylweddol a all effeithio'n ddifrifol ar waith yr ysgol ynghyd â cholli enw da o ganlyniad i sylw cysylltiedig gan y wasg.

Effaith Toriad Data

Mae'r 24 awr gyntaf yn hollbwysig! Gall toriad data gael amrywiaeth o effeithiau andwyol sylweddol ar hawliau a rhyddid gwrthrychau'r data. Gall y toriad beri niwed corfforol, materol neu anfaterol iddynt. O ganlyniad i'r toriad, mae'n bosib y bydd perygl o gam-drin domestig neu dwyll cerdyn credyd.

Pan nodir toriad, dylech adrodd amdano cyn gynted â phosib yn unol â pholisi'r ysgol:

Mae'n rhaid i staff ymateb yn gyflym ac yn effeithlon i leihau effaith y toriad.

Camau Gweithredu Allweddol

Pan fydd toriad data, dyma'r ***camau gweithredu allweddol*** i'w dilyn:

- Os oes risg uchel i wrthrych y data oherwydd y toriad (e.e. dwyn hunaniaeth, twyll neu gam-drin domestig) yna dylid dweud wrtho ar unwaith er mwyn iddo allu cymryd camau gweithredu i ddiogelu ei hun;
- Mae cyfyngiant yn allweddol. Os yw'n bosib cael y data yn ôl gan y derbynnnydd anawdurdodedig, dylid gwneud hynny ar unwaith;

- Wrth gael y data yn ôl ganddo, dylech gadarnhau na chafodd unrhyw gopïau o'r data eu creu na'u rhannu;
- Gofynnwch a yw wedi darllen y ddogfen gyfan neu rannau yn unig ac a yw'n adnabod y person a ddylai fod wedi derbyn yr wybodaeth hon;
- Rhowch wybod i'r Swyddog Diogelu Data (SDD) am y toriad.

Agwedd Allweddol 9 – Swyddog Diogelu Data (SDD)

Mae'r GDPR yn cyflwyno gofyniad i benodi neu ddynodi Swyddog Diogelu Data (SDD) gyda chyfrifoldeb ffurfiol am gydymffurfiaid diogelu data ar draws y cyngor. SDD yr ysgol yw'r Penaeth sy'n gweithio yn yr ysgol i sicrhau y cydymffurfir â'r ddeddfwriaeth.

Mae tasgau'r SDD yn cynnwys:

- Hysbysu ei weithwyr o'u rhwymedigaethau diogelu data;
- Monitro cydymffurfio â pholisïau a gweithdrefnau. Mae hyn yn cynnwys monitro cyfrifoldebau a hyfforddiant staff sy'n gysylltiedig â phrosesu data;
- Sicrhau bod y Gofrestr Asedau Gwybodaeth yn gofrestr fyw sy'n nodi pob system sy'n cadw data personol;
- Cynghori ar angenrheidrwydd asesiadau effaith diogelu data (DPIA), y ffordd y cânt eu gweithredu a'u canlyniadau;
- Gwasanaethu fel y pwynt cyswllt ar gyfer pob mater diogelu data, gan gynnwys rheoli risgiau ac adroddiadau am doriadau data.